RÅDETS BESLUTNING

af 20. juni 1989

om vedtagelse af et særprogram for forskning og teknologisk udvikling inden for levnedsmiddelvidenskab og -teknologi (1989—1993) (FLAIR)

(89/411/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, navnlig artikel 130 Q, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (1),

i samarbejde med Europa-Parlamentet (2),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (3), og

ud fra følgende betragtninger:

I Traktatens artikel 130 K bestemmes det, at rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes i forbindelse med hver enkelt foranstaltning;

ved afgørelse 87/516/Euratom, EØF (4), ændret ved afgørelse 88/193/EØF, Euratom (5), vedtog Rådet et rammeprogram for Fællesskabets aktioner inden for forskning og teknologisk udvikling (1987—1991), der omfatter aktiviteter med sigte på udnyttelse og optimal anvendelse af de biologiske ressourcer;

i afgørelsen anføres det, at det må være en særlig opgave for Fællesskabets forskning at styrke den europæiske industris videnskabelige og teknologiske grundlag, særlig på strategiske områder af avanceret teknologi, og at fremme erhvervslivet ved at gøre det mere konkurrencedygtigt på internationalt plan; det fremføres endvidere i samme afgørelse, at en fællesskabsaktion er berettiget, når den medvirker til blandt andet at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet og til at fremme en generel harmonisk udvikling, samtidig med at kravet med hensyn til særlig høj videnskabelig og teknisk kvalitet opfyldes; FLAIR-programmet (Food Linked Agro-Industrial Research) er planlagt for at bidrage til virkeliggørelsen af disse målsætninger;

et flerårigt forsknings- og udviklingsprogram for levnedsmiddelvidenskab og -teknologi vil bidrage til øget sundhed og forbrugerbeskyttelse kombineret med industriel og økonomisk udvikling i Fællesskabet;

da der eksisterer en meget omfattende specialviden og sagkundskab inden for levnedsmiddelteknologien, og da Europas internationalt set mest konkurrencedygtige potentiel findes spredt i forskellige medlemsstater, vil det være til almindelig gavn, hvis der samarbejdes inden for rammerne af et fællesskabsprogram;

fire EF-COST samordningsaftaler om fire projekter i form af samordnede aktioner inden for levnedsmiddelvidenskab og -teknologi (6) har givet opmuntrende resultater, og der er nye initiativer på vej inden for COST-samarbejde på dette område;

det er ønskeligt, at europæiske tredjelande helt eller delvis deltager i projekter under dette program;

det er ønskeligt i videst muligt omfang at involvere små og mellemstore virksomheder (SMV) i programmet for forskning og udvikling inden for levnedsmiddelvidenskab og -teknologi samt at forsyne SMV og landbrugskooperativer i alle Fællesskabets områder, herunder de mindre gunstigt stillede områder, med en maksimal mængde af information om resultaterne fra programmet;

Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST) har afgivet udtalelse om Kommissionens forslag —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Et særprogram for forskning og teknologisk udvikling for Det Europæiske Økonomiske Fællesskab inden for levnedsmiddelvidenskab og -teknologi, som fastsat i bilaget, vedtages herved for en periode på fire år, der begynder den 1. juli 1989.

(1) EFT nr. C 306 af 1. 12. 1988, s. 13.
(2) EFT nr. C 47 af 27. 2. 1989, s. 87, og EFT nr. C 158 af 26. 6. 1989.
(3) EFT nr. C 23 af 30. 1. 1989, s. 23.
(4) EFT nr. L 302 af 24. 10. 1987, s. 1.
(5) EFT nr. L 89 af 6. 4. 1988, s. 35.
(6) EFT nr. L 54 af 25. 2. 1978, s. 25, EFT nr. L 270 af 27. 10. 1979, s. 53, EFT nr. L 39 af 15. 2. 1980, s. 30, EFT nr. L 350 af 23. 12. 1980, s. 54, EFT nr. L 353 af 15. 12. 1982, s. 25, EFT nr. L 151 af 7. 6. 1984, s. 46.

Artikel 2

De midler, der skønnes nødvendige for Fællesskabets bidrag til programmets gennemførelse, andrager 25 millioner ECU, herunder udgifter til et personale på 5 ansatte.

Artikel 3

Programmet består af arbejde, der udføres som samordnede aktioner med omkostningsdeling samt på grundlag af uddannelses- og mobilitetstilskud.

De nærmere regler for programmets gennemførelse er fastsat i bilaget.

Artikel 4

I løbet af det tredje år for programmets gennemførelse skal Kommissionen i lyset af de opnåede resultater tage det op til fornyet behandling og fremsende en rapport om resultaterne af denne behandling til Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport skal om nødvendigt være vedlagt forslag til ændring eller forlængelse af programmet.

En evaluering af de opnåede resultater skal foretages af uafhængige eksperter og offentliggøres i form af en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet.

Ovennævnte rapporter udarbejdes under hensyntagen til målsætningerne i bilaget til denne beslutning, herunder navnlig øget levnedsmiddelsikkerhed og -kvalitet for forbrugerne, og i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, i afgørelse 87/516/Euratom, EØF.

Artikel 5

Kommissionen er ansvarlig for programmets gennemførelse.

Kommissionen bistås af et udvalg af rådgivende karakter, i det følgende benævnt »udvalget« der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Artikel 6

1. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyntagen til sagens hastende karakter, i givet fald ved afstemning.

2. Udtalelsen optages i mødeprotokollen; derudover har hver medlemsstat ret til at anmode om, at dens holdning indføres i mødeprotokollen.

3. Kommissionen tager størst muligt hensyn til udvalgets udtalelse. Den underretter udvalget om, hvorledes der er taget hensyn til dets udtalelse.

Artikel 7

1. Kommissionen bemyndiges herved, i overensstemmelse med Traktatens artikel 130 N, til at forhandle aftaler med internationale organisationer, med de tredjelande, der deltager i Det Europæiske Samarbejde om Videnskabelig og Teknisk Forskning (COST), og med de europæiske lande, der har indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde med Fællesskabet, med henblik på disses fuldstændige eller delvise deltagelse i samordnede aktioner under dette program.

2. Inden de i stk. 1 nævnte forhandlinger påbegyndes, skal Kommissionen foranstalte en høring af Rådet vedrørende hensigtsmæssigheden af disse forhandlinger og mandatet herfor, og den skal i fuldt omfang tage Rådets synspunkter i betragtning.

3. Er der indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem europæiske tredjelande og Fællesskabet, kan organisationer og virksomheder, der er etableret i disse lande, efter proceduren i artikel 6 og på grundlag af kriteriet om gensidige fordele blive partnere i et projekt med omkostningsdeling under dette program.

4. Ingen deltagere i et projekt med omkostningsdeling, der er etableret uden for Fællesskabet, er berettiget til fællesskabsfinansiering.

Artikel 8

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 20. juni 1989.

På Rådets vegne

J. SOLANA MADARIAGA

Formand

BILAG

SÆRPROGRAM FOR FORSKNING OG TEKNOLOGISK UDVIKLING INDEN FOR LEVNEDSMIDDELVIDENSKAB OG -TEKNOLOGI
(1989 til medio 1993)

MÅLSÆTNINGER

Formålet med dette program er at bidrage til at øge den europæiske levnedsmiddelindustris konkurrenceevne, at forbedre levnedsmiddelsikkerhed og -kvalitet for forbrugerne og at styrke levnedsmiddelvidenskaben og -teknologien i Europa. Programmet vil på mellemlang og lang sigt bidrage til at forbedre Europas konkurrenceevne inden for de økonomiske aktiviteter, som vil blive baseret på denne udvikling, og at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet.

Programmet tager sigte på at supplere medlemsstaternes egne initiativer på grundlag af udbyggede samarbejdsforbindelser mellem forskellige forskningsgrupper og industrivirksomheder, og det vil blive koncentreret om grænsefladen mellem levnedsmiddelforarbejdning, levnedsmiddeldistribution og forbrugeren. Forbrugernes efterspørgsel efter mere naturlige og sunde samt mere varierede levnedsmidler vil blive imødekommet af forskernes og levnedsmiddelindustriens kombinerede indsats.

Dette skulle også bidrage til en bedre kontrol af processer (inklusive kemisk behandling og tilsætningsstoffer) og en nedsættelse af indholdet af skadelige reststoffer, samtidig med at fødevaresikkerhed og kvalitet bibeholdes.

Programmet må ikke indebære negative konsekvenser for befolkningens sundhedstilstand og for miljøet og ikke skabe problemer med hensyn til naturbeskyttelse og -forbedring.

INDHOLD

Forskingsaktiviteterne under dette program er opdelt i tre sektorer. Inden for hver sektor vil der endvidere blive ydet støtte til nye eller forbedrede teknologier og forarbejdningsmetoder, der øger levnedsmidlernes kvalitet, sikkerhed og næringsværdi.

1. **Vurdering og forbedring af levnedsmiddelkvaliteten og spredning af levnedsmiddeludbuddet**

   skal bestå i forskning og udviklingsarbejde vedrørende:

   — kvantitative målinger af »kvalitet«

   — objektive organoleptiske og sensoriske kriterier og disses tilknytning til kvalitet

   — kvantitative målinger af forarbejdede levnedsmidlers »friskhed«

   — råvarernes kvalitetskarakteristika, for så vidt som de indvirker på forarbejdningen og slutproduktet

   — nye eller forbedrede teknologier og nye forarbejdningsmetoder, også af bioteknologisk art, der forbedrer levnedsmiddelkvaliteten og samtidig gør forarbejdningsprocessen nemmere og styrker brugernes tillid, eller som muliggør en større spredning i levnedsmiddeludbuddet.

2. **Aspekter vedrørende levnedsmiddelhygiejne, sikkerhed og toksikologi skal**

   bestå af forsknings- og udviklingsarbejde vedrørende:

   — forbedrede, hurtige screening-tests til forudsigelse af potentielle toksiske faktorer, for eksempel restkoncentrationer af stoffer fra landbrugsproduktionen, forarbejdningsprocessen og miljøforurening

   — forekomsten af naturlige plantetoksiner og disses virkninger på levnedsmiddler

   — forudsigelse af mikroorganismers vækst, hurtige metoder for særlige organismer og måling af samtlige organismer

   — bedre forståelse af forholdet mellem levnedsmiddelbestanddele og levnedsmiddelintolerance

   — anvendelse af disse tests på levnedsmiddelforarbejdning og ny levnedsmiddelproduktudvikling med henblik på såvel forarbejdningsprocessernes som produkternes sikkerhed.

3. **Ernærings- og sundhedsaspekter**

   skal bestå af forsknings- og udviklingsarbejde vedrørende:

   — vurdering af effekten af nye eller forbedrede procesteknologier og/eller substituering af ingredienser på fødeoptagelse, fordøjelighed og sundhedsværdi

— metodologier for ernæringsmæssig vurdering af levnedsmidler

— næringsbestanddelenes (f.eks. vitaminer og mineraler) biotilgængelighed og virkningerne af forarbejdning, distribution, massetilberedning, lagring og forbrug i hjemmet

— den ernæringsmæssige og sundhedsmæssige værdi af levnedsmidler til særlig anvendelse (f.eks. afmagring eller sport) eller af særlig betydning for bestemte befolkningsgrupper (f.eks. spædbørn og ældre)

— de nye eller forbedrede processer og teknologier, som forbedrer levnedsmidlernes nærings- og sundhedsværdi.

GENNEMFØRELSESPROCEDURER

Programmet skal gennemføres på grundlag af samordnede aktioner og aktioner med omkostningsdeling samt ved uddannelses-/mobilitetstilskud. Alle projekter skal gennemføres af deltagere fra mere end en medlemsstat (uanset om der er deltagere fra tredjelande) og skal bidrage til udviklingen af et europæisk net af centre, der forsker i fødevarers egenskaber.

Deltagelse i samordnede aktioner er åben for alle medlemsstater, europæiske tredjelande, som har indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde med Fællesskabet, samt COST-deltagerlande.

Deltagere i et projekt i form af en aktion med omkostningsdeling kan være industrivirksomheder, herunder også SMV, forskningsinsitutioner, universiteter eller kombinationer heraf, etableret i Fællesskabet eller i de europæiske tredjelande, der har indgået rammeaftaler om videnskabelig og teknisk forskning med Fællesskabet.

Forskningsinstitutter og universiteter skal i almindelighed deltage i en gruppe sammen med en eller flere industriorganisationer. Forskningsinstitutter, der hovedsagelig eller udelukkende finansieres af industriorganisationer, betragtes som industrielle deltagere.

Hvad angår de aktioner, der gennemføres med omkostningsdeling, vil Fællesskabets bidrag normalt højst dække 50 % af de samlede udgifter, idet den resterende del hovedsagelig skal finansieres af industrien. Hvor det drejer sig om universiteter og forskningsinstitutter, der gennemfører projekter, kan Fællesskabet afholde op til 100 % af de yderligere udgifter.

Forskningskontrakter med omkostningsdeling tildeles efter en udvælgelsesprocedure, der er baseret på indkaldelse af forslag, der offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Der ydes udannelses-/mobilitetstilskud for at gøre det lettere at samle den relevante sagkundskab på steder, der er praktiske for det givne projekt, og for at fremme en effektiv formidling af den viden, projekterne resulterer i. Programmet omfatter desuden samordningsaktiviteter, som f.eks. møder, høringer af nationale eksperter og studier vedrørende relaterede emner, såsom strukturelle og sociale virkninger af programmets resultater.

Der vil blive lagt særlig vægt på udbredelse af programresultaterne for at maksimere virkningerne af arbejdet og for at gøre det muligt for alle virksomheder, især SMV, i alle områder i Fællesskabet, herunder også de mindre gunstigt stillede områder, at drage fordel heraf.

De kontrakter, der indgås af Kommissionen, skal indeholde bestemmelser om hver deltagers rettigheder og forpligtelser, herunder bestemmelser om, hvorledes forskningsresultaterne skal udbredes, beskyttes og udnyttes.

Samarbejdet mellem deltagerne i programmet og forbrugerbeskyttelsesgrupper skal fremmes, særlig gennem relevante kurser og seminarer.

Under hensyn til den nære forbindelse mellem dette program og ECLAIR-programmet, skal det udvalg, der skal bistå Kommissionen ved gennemførelsen af programmet, være det samme som det, der er nedsat ved beslutning 89/160/EØF [1] om ECLAIR-programmet.

MÅL OG EVALUERINGSKRITERIER

I Kommissionens meddelelse til Rådet om Fællesskabets handlingplan for evaluering af EF's forsknings- og udviklingsaktiviteter i årene 1987—1991 fastslås det, at målsætningerne og milepælene for hvert enkelt program skal opstilles i en form, der indebærer mulighed for undersøgelse. Disse målsætninger og milepæle er anført nedenfor.

[1] EFT nr. L 60 af 3. 3. 1989, s. 48.

1. Det langsigtede mål med dette program er at forbedre den europæiske levnedsmiddelindustris konkurrenceevne og øge forbrugernes beskyttelse og tillid ved at styrke forbindelsen mellem industrien og forbrugerne på grundlag af forskning og udvikling. Kommissionen foreslår, at dette mål nås ved iværksættelse af et program med samordnede aktioner og aktioner med omkostningsdeling. Projekterne skal fremme et snævert samarbejde mellem forsknings- og industrigrupper, som sammen skal deltage i forskning og teknologisk udvikling inden for levnedsmiddelkvalitet, -hygiejne, -sikkerhed, -toksikologi, samt nærings- og sundhedsværdi.

2. Det primære mål på kort sigt er at udvælge forslag til samordnede aktioner (med godkendelse fra medlemsstaterne) og FTU-projekter med omkostningsdeling (med samfinansieringstilsagn fra industrien) i en målestok, der svarer til de foreslåede EF-ressourcer. Dette mål skal kunne verificeres fra 1991—1992.

   På dette tidspunkt bør programmet tillige kunne demonstrere, at det har bidraget til større samarbejde på tværs af sektorgrænserne og på tværs af landegrænserne mellem medlemsstaterne og i det øvrige Europa, især mellem virksomheder, herunder også SMV.

3. Følgende særlige målsætninger skal virkeliggøres inden for tre år efter programmets iværksættelse:

3.1. Udvikling af forbedrede metoder til levnedsmiddelvurdering, navnlig sensoriske analyser; resultaterne kan forventes at ville finde anvendelse til gavn for industrien, herunder også SMV, og/eller forbrugerne;

3.2. udvikling af nye eller forbedrede hurtige tests for aspekter vedrørende levnedsmiddelhygiejne, -sikkerhed og -toksikologi; påvisning af fordele med hensyn til nøjagtighed, effektivitet og manglende bivirkninger; som et resultat af disse tests kan industrien og/eller forbrugerne finde praktiske anvendelser for produkterne, teknikkerne eller tjenesterne;

3.3. der er gennemført forskning og udvikling inden for levnedsmidlers næringsværdi; der er udviklet nyttige tests til måling af levnedsmiddelbestanddeles næringsværdi, herunder virkningerne af forarbejdningsprocessen; som et resultat heraf er disse levnedsmidlers nærings- og sundhedsværdi forbedret;

3.4. der er gennemført undersøgelser og tests med henblik på udvikling af nye eller forbedrede, usædvanlige procesteknologier eller af innovationer, som forbedrer levnedsmidlernes kvalitet, sikkerhed og næringsværdi, og der er fundet frem til nye anvendelser som resultat af disse undersøgelser og projekter.

4. Endvidere skal programmet sikre, at følgende generelle kriterier opfyldes;

4.1. Den potentielle forøgelse af afsætningsmulighederne på mellemlang eller lang sigt som resultat af de påviste forbedringer eller fordele er af tilstrækkeligt omfang til at berettige den af Fællesskabet ydede støtte;

4.2. forbrugernes tillid til levnedsmiddelforskningen og til levnedsmiddelindustrien er øget, og forbrugerbeskyttelsesstandarderne er fastholdt på et højt niveau;

4.3. der er gennemført undersøgelser vedrørende potentielle strukturelle og sociale effekter af udnyttelsen af resultaterne;

4.4. gennemførelsen af programmet er afsluttet uden skadelige virkninger på den offentlige sundhed og miljøet, og har ikke skabt problemer med hensyn til beskyttelse og forbedring af naturen;

4.5. under hensyntagen til resultaterne af forskning i levnedsmiddelvidenskab og -teknologi på EF-plan, nationalt plan eller i den private sektor skal evalueringspanelet afgøre:

   — om FLAIR-programmet har bidraget til, at resultaterne af den nævnte forskning er blevet anvendt i andre egne af Fællesskabet end der, hvor den pågældende forskning blev gennemført,

   — om der i FLAIR-programmet er taget passende hensyn til alle de udvælgelseskriterier, der er anført i bilag III til afgørelse 87/516/Euratom, EØF, herunder kriteriet om at bidrage til at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet, samtidig med at kravet med hensyn til særlig høj videnskabelig og teknisk kvalitet opfyldes.

   Panelet skal ligeledes overveje, om programmet har resulteret i en øget merværdi, fordi det var EF-baseret (dvs. virkninger, som kun vanskeligt ville kunne opnås med medlemsstaternes foranstaltninger alene).